

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 19.4.2023
C(2023) 2578 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

KOMISJONI TEATIS

Komisjoni määruse (Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes) eelnõu heakskiitmise kohta

LISA
KOMISJONI MÄÄRUS (EL) .../...,
XXX,

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108
kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid
osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes

EELNÕU

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrust (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes,¹ eriti selle artikli 2 lõiget 1,

olles pidanud nõu riigiabi nõuandekomiteega

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni kogemused riigiabi eeskirjade kohaldamisel ettevõtjate suhtes, kes pakuvad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid ELi toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 tähenduses, on näidanud, et ülemmäär, mida ületamata sellistele ettevõtjatele antud eeliseid võib käsitada nii, et need ei mõjuta liikmesriikide vahelist kaubandust või ei moonuta ega ähvarda moonutada konkurentsi, võib mõnel juhul erineda määrusega XXX kehtestatud vähese tähtsusega abi ülemmäärast. Vähemalt mõned neist eelistest kujutavad endast tõenäoliselt hüvitist üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamisega seotud lisakulude eest. Pealegi on paljud tegevused, mida võib käsitada üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamisenä, territoriaalselt piiratud.
- (2) Seda arvestades võttis komisjon 2012. aastal vastu määruse (EL) nr 360/2012,² mis sisaldab vähese tähtsusega abi eeskirju üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavate ettevõtjate jaoks. Kõnealuse määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt tuleks üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antavat abi käsitada nii, et see ei mõjuta liikmesriikidevahelist kaubandust ja ei moonuta ega ähvarda moonutada konkurentsi, tingimusel et ettevõtjale üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest antava abi kogusumma ei ületa 500 000 eurot kolme majandusaasta jooksul.

¹ ELT L 248, 24.9.2015, lk 1.

² Komisjoni 25. aprilli 2012. aasta määrus (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.4.2012, lk 8).

- (3) Määrust muudeti komisjoni määrusega (EL) 2020/1474,³ et pikendada selle kohaldamisaja kuni 31. detsembrini 2023 ja võimaldada ettevõtjatel, kes sattusid COVID-19 tagajärjel raskustesse, jääda ajavahemikul 1. jaanuarist 2020 kuni 30. juunini 2021 määruse (EL) nr 360/2012 alusel abikõlblikuks.
- (4) Võttes arvesse määruse (EL) nr 360/2012 (mida on muudetud määrusega (EL) 2020/1474) kohaldamisel saadud kogemusi, on asjakohane kõnealune määrus läbi vaadata, eelkõige selleks, et viia see vastavusse vähese tähtsusega abi üldmäärusega (EL) XXX, ja arvestades, et selle kehtivusaeg lõpeb 31. detsembril 2023.
- (5) On asjakohane suurendada sellise vähese tähtsusega abi ülemmäära, mida liikmesriigis ühele ettevõtjale üldist majandushuvi pakkuvate teenuste eest kolme aasta jooksul antakse, 650 000 euron. Ülemmäära arvutamisel võetakse arvesse määruse (EL) nr 360/2012 jõustumise järgset inflatsiooni ja selle hinnangulist muutumist käesoleva määruse kehtivusajal. Ülemmäär on vajalik selleks, et ühtki käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvat meetet ei saaks käsitada liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutavana ega konkurentsi moonutavana või moonutada ähvardavana.
- (6) Ülemmäära järgimise üle otsustamisel käsitatakse aastana majandusaastat, mida asjaomase liikmesriigi ettevõtja kasutab eelarve koostamiseks. Kõnealust kolme järjestikust aastat hõlmavat ajavahemikku tuleks hinnata jooksvalt, see tähendab, et iga kord, kui antakse vähese tähtsusega abi, tuleb kindlaks teha jooksva majandusaasta ja eelneva kahe majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi kogusumma. Seejuures tuleks liikmesriigi antud abi arvestada ka juhul, kui seda on täielikult või osaliselt rahastatud liidu vahenditest, mis kuuluvad asjaomase liikmesriigi kontrolli alla. Vähese tähtsusega abi ülemmäärast suuremat abimeedet ei tohiks olla võimalik jagada mitmeks väiksemaks osaks, et nende osade suhtes saaks kohaldada käesolevat määrust.
- (7) ELi toimimise lepingu konkurentsireeglite kohaselt on ettevõtja igasugune majandustegevusega tegelev füüsilisest või juriidilisest isikust üksus, olenemata tema õiguslikust vormist ja rahastamisviisist⁴. Euroopa Liidu Kohus on selgitanud, et „äriühingus kontrollosalust omavat üksust“, kes „tegelikult ka seda äriühingut kontrollib, sekkudes otseselt või kaudselt selle juhtimisse“, tuleb käsitada kontrollitava ettevõtja majandustegevuses osalevana. Seega tuleb üksust ennast pidada ettevõtjaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses⁵. Euroopa Liidu Kohus on otsustanud, et kõiki sama üksuse (õiguslikult või faktiliselt) kontrollitavaid üksusi tuleks käsitada ühe ettevõtjana⁶. Õiguskindluse huvides ja halduskoormuse vähendamiseks tuleks käesolevas määruses esitada selge ja ammendav loetelu kriteeriumidest, mille alusel määrata kindlaks, millal käsitatakse kahte või enam ühe liikmesriigi ettevõtet ühe ettevõtjana. Komisjoni soovitus 2003/361/EÜ⁷ ja komisjoni määruse (EL)

³ Komisjoni 13. oktoobri 2020. aasta määrus (EL) 2020/1474, millega muudetakse määrust (EL) nr 360/2012 seoses selle kohaldamisaja pikendamisega ja tähtajaliste erandite tegemisega raskustes olevatele ettevõtjatele, et võtta arvesse COVID-19 pandeemia mõju (ELT L 337, 14.10.2020, lk 1).

⁴ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 10. jaanuar 2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze vs. Cassa di Risparmio di Firenze jt, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punkt 107.

⁵ Sealsamas, punktid 112 ja 113.

⁶ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 13. juuni 2002, Madalmaad vs. komisjon, C-382/99, ECLI:EU:C:2002:363.

⁷ Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

nr 651/2014⁸ I lisas väikeste või keskmise suurusega ettevõtjate määratlemiseks sätestatud kindlate kriteeriumide hulgast on komisjon käesoleva määruse jaoks välja valinud need, mida on seotud ettevõtete määratlemiseks juba pikka aega edukalt kasutatud. Kõnealuseid kriteeriume tuleks käesoleva määruse kohaldamisala arvesse võttes kohaldada nii VKEde kui ka suurettevõtjate suhtes ning need peaksid tagama, et seotud ettevõtjate rühma käsitataks vähese tähtsusega abi reegli kohaldamisel ühe ettevõtjana. Ettevõtjaid, kellel ei ole üksteisega muud seost kui see, et igaüks neist on otseselt seotud sama avalik-õigusliku asutuse või asutustega, käsitataks siiski eraldiseisvate ettevõtjatena. Seepärast tuleks arvesse võtta selliste ettevõtjate eriolukorda, keda kontrollib sama avalik-õiguslik asutus või asutused, kuid kes võivad olla sõltumatu otsustusõigusega.

- (8) Käesolevat määrust tuleks kohaldada ainult abi suhtes, mis on antud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks. Abi saavale ettevõtjale tuleks seetõttu teha kirjalikult ülesandeks osutada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid, mille jaoks abi antakse. Ülesande andmise dokumendis tuleks ettevõtjat teavitada üldist majandushuvi pakkuvast teenusest, mille jaoks abi antakse, kuid dokument ei peaks tingimata sisaldama kogu üksikasjalikku teavet, mis on sätestatud komisjoni otsuses 2012/21/EL⁹.
- (9) Pidades silmas põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustoodete esmase tootmise valdkonnas kohaldatavaid erinorme, asjaolu, et nende valdkondade ettevõtjatele tehakse harva ülesandeks osutada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid, ning ohtu, et kõnealustes valdkondades võivad isegi käesolevas määruses sätestatud ülemmäärast väiksemad abisummad vastata ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tingimustele, ei tohiks käesolevat määrust nende valdkondade suhtes kohaldada.
- (10) Võttes arvesse sarnasusi põllumajandustoodete ja mittepõllumajanduslike toodete töötlemise ja turustamise vahel, tuleks käesolevat määrust kohaldada põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise suhtes eeldusel, et teatavad tingimused on täidetud. Sellest tulenevalt ei tuleks töötlemiseks ega turustamiseks pidada toote põllumajandusettevõttes esmamüügiks ettevalmistamist, näiteks teravilja koristamist, lõikamist ja peksmist, munade pakkimist jms, ega esmamüüki edasimüüjale või töötlejale.
- (11) Euroopa Kohus on otsustanud,¹⁰ et kui liit on vastu võtnud õigusakti, millega kehtestatakse teatavas põllumajandussektoris ühine turukorraldus, siis ei tohiks liikmesriigid võtta meetmeid, mis võivad seda korraldust kahjustada või millega võidakse luua sellest erandeid. Seetõttu ei tohiks käesolevat määrust kohaldada sellise abi suhtes, mille suurus on kindlaks määratud turule viidud või sealt ostetud toodete hinna või koguse alusel. Samuti ei tohiks seda kohaldada sellise abi suhtes, mis on seotud kohustusega jagada abi esmatootjatega.

⁸ Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1).

⁹ Komisjoni 20. detsembri 2011. aasta otsus 2012/21/EL Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes (ELT L 7, 11.1.2012, lk 3).

¹⁰ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. detsember 2002, Prantsusmaa vs. komisjon, C-456/00, ECLI:EU:C:2002:753, punkt 31.

- (12) Käesolevat määrust ei tohiks kohaldada ekspordiabi suhtes ega abi suhtes, mille tingimuseks on kodumaiste kaupade või teenuste kasutamine importtoodete asemel. Abi, millest kaetakse messidel osalemise kulud või uue toote turuletoomiseks või olemasoleva toote teises liikmesriigis või kolmandas riigis asuvale uuele turule viimiseks vajalike uuringute või nõustamisteenuste kulud, ei tohiks endast üldjuhul kujutada ekspordiabi.
- (13) Kui ettevõtja tegutseb käesoleva määruse kohaldamisalast välja arvatud sektorites, aga ka muudes sektorites või tegevusvaldkondades, tuleks käesolevat määrust kohaldada ka selliste muude sektorite või tegevusvaldkondade suhtes, tingimusel et asjaomane liikmesriik tagab asjakohaste meetmetega, nagu tegevusalade või raamatupidamisarvestuste eristamine, et kohaldamisalast välja arvatud sektoritesse kuuluva tegevuse jaoks vähese tähtsusega abi ei anta. Kui ei ole võimalik tagada, et madalamate vähese tähtsusega abi ülemmääradega sektorite tegevuse jaoks antakse vähese tähtsusega abi üksnes nimetatud madalamate ülemmääradeni, tuleks ettevõtja igasuguse tegevuse suhtes kohaldada kõige madalamat ülemmäära. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluva abi andmise põhimõtetele tuleks vähese tähtsusega abi andmise ajana käsitada hetke, millal ettevõtjale antakse kohaldatavate liikmesriigi õigusaktide alusel seaduslik õigus seda abi saada.
- (14) Liidu eri õigusaktidega ettenähtud abi osatähtsuse ülemmäärast möödahiilimise vältimiseks ei või vähese tähtsusega abi, mida antakse üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele, kumuleerida samade abikõlblike kulude puhul riigiabiga, kui kumuleerimise tulemusel ületab abi osatähtsus grupierandit käsitlevas määruses või komisjoni otsuses iga juhtumi konkreetseid iseärasusi arvestades kindlaksmääratud osatähtsust.
- (15) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada määruse (EL) XXX kohaldamist üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavate ettevõtjate suhtes. Liikmesriikidele peaks jääma üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest makstava abi puhul vabadus valida käesoleva määruse või määruse (EL) XXX vahel.
- (16) Euroopa Kohus on Altmarki kohtuotsuses¹¹ kindlaks määranud tingimused, mis peavad olema täidetud selleks, et üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest makstav hüvitis ei kujutaks endast riigiabi. Nende tingimustega tagatakse, et hüvitis, mis piirub netokuludega, mida on kandnud tõhusalt toimivad ettevõtjad ja mis tulenevad üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamisest, ei kujuta endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Kui neid tingimusi ei täideta, kujutab hüvitis endast riigiabi, mille võib kuulutada kohaldatavate liidu normide alusel siseturuga kokkusobivaks. Selleks et vältida olukordi, kus käesolevat määrust hakatakse kohaldama Altmarki kohtuotsuses kindlaksmääratud tingimustest möödahiilimiseks või kus käesoleva määruse alusel antud vähese tähtsusega abi mõjutab kaubandust, sest see kumuleerub muude sama ühist majandushuvi pakkuva teenuse eest antud hüvitisega, ei tohiks käesoleva määruse alusel antavat vähese tähtsusega abi kumuleerida muu sama

¹¹ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 24. juuli 2003, Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg vs. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ja Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, punktid 88–93.

teenuse eest antava hüvitisega, sõltumata sellest, kas see kujutab endast riigiabi vastavalt Altmarki kohtuotsusele või siseturuga kokkusobivat riigiabi käsitlevale otsusele 2012/21/EL või komisjoni teatisele 2012/C 8/03¹². Seepärast ei tohiks käesolevat määrust kohaldada hüvitise suhtes, mis on saadud sellise üldist majandushuvi pakkuva teenuse osutamise eest, mille eest antakse ka muud liiki hüvitist, välja arvatud juhul, kui selline muu hüvitis kujutab endast vähese tähtsusega abi vastavalt muudele vähese tähtsusega abi määrustele ja kui järgitakse käesolevas määruses sätestatud kumuleerimisreegleid.

- (17) Läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja vähese tähtsusega abi ülemmäära õige kohaldamise huvides peaksid kõik liikmesriigid kasutama ühesugust arvutusmeetodit. Arvutuse hõlbustamiseks tuleks abisummad, mida ei anta rahas, arvestada ümber brutotoetusekvivalendiks. Kui läbipaistvat abi ei maksta toetusena või mitmes osas, tuleb toetusekvivalendi arvutamisel kasutada abi andmise ajal kehtinud turuintressimäärasid. Riigiabi eeskirjade ühtseks, läbipaistvaks ja hõlpsaks kohaldamiseks tuleks käesoleva määruse tähenduses kasutada turumäärasid viitemääradena, mis on kehtestatud komisjoni teatistes 2008/C 14/02¹³.
- (18) Läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja tõhusa järelevalve huvides tuleks käesolevat määrust kohaldada ainult läbipaistva vähese tähtsusega abi suhtes. Läbipaistev abi on abi, mille täpne brutotoetusekvivalent on võimalik eelnevalt välja arvutada ilma riskianalüüsi tegemata. Selline täpne arvutus on võimalik teha näiteks toetuste, intressitoetuste, ülempiiriga maksusoodustuste ja muude sellise ülempiiriga vahendite puhul, tagades sellega asjaomase ülemmäära piiresse jäämise. Ülempiiri kindlaksmääramine tähendab, et kuni täpse abisumma selgumiseni peaks liikmesriik eeldama abisumma võrdumist ülempiiriga, et saaks tagada eri abimeetmete kogusumma jäämise käesolevas määruses sätestatud ülemmäära piiresse ja kohaldada kumuleerimisreegleid.
- (19) Kapitalisüstina antavat abi tuleks käsitada läbipaistva vähese tähtsusega abina vaid juhul, kui riigi kapitalisüsti kogusumma ei ületa vähese tähtsusega abi ülemmäära. Abi, mida antakse vastavalt riskifinantseerimissuunistele¹⁴ riskifinantseerimismeetmena omakapitali- või kvaasiomakapitali investearingute vormis, võiks käsitada läbipaistva vähese tähtsusega abina vaid juhul, kui asjaomase meetme raames antava kapitali summa ei ületa vähese tähtsusega abi ülemmäära.
- (20) Laenu antavat abi, sealhulgas laenu kujul riskifinantseerimismeetmena antavat vähese tähtsusega abi, tuleks käsitada läbipaistva vähese tähtsusega abina, kui brutotoetusekvivalent on arvatud vastavalt toetuse andmise ajal kehtinud turuintressimääradele. Lühiajaliste väikelaenude käsitlemise lihtsustamiseks tuleks käesoleva määrusega ette näha selged reeglid, mida on lihtne kohaldada ja milles võetakse arvesse nii laenu suurust kui ka kestust. Laene, mille tagatis katab vähemalt 50 % laenust ja mis ei ületa 3 250 000 eurot viieks aastaks või 1 625 000 eurot kümneks

¹² Komisjoni teatis „Euroopa Liidu raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena“ (2011) (ELT C 8, 11.1.2012, lk 15).

¹³ Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta (ELT C 14, 19.1.2008, lk 6).

¹⁴ Komisjoni teatis „Suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta“ (ELT C 508, 16.12.2021, lk 1).

aastaks, tuleks käsitada laenuna, mille brutotoetusekvivalent ei ületa käesoleva määruse kohast vähese tähtsusega abi ülemmäära. Selline hinnang põhineb komisjoni kogemustel ja võtab arvesse komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 jõustumise järgset inflatsiooni ja käesoleva määruse kehtivusajal tõenäoliselt toimuvaid muutusi. Kuivõrd ettevõtjate puhul, kes ei pruugi olla võimelised laenu tagasi maksma, on brutotoetusekvivalenti keeruline kindlaks määrata, ei peaks seda reeglit selliste ettevõtjate suhtes kohaldama.

- (21) Tagatistena antavat abi, sealhulgas tagatiste kujul riskifinantseerimismeetmena antavat vähese tähtsusega abi, tuleks käsitada läbipaistvana juhul, kui brutotoetusekvivalenti arvutamisel on aluseks võetud *safe-harbour* preemiad, mis on sätestatud asjaomast tüüpi ettevõtjaid käsitlevas komisjoni teatises¹⁵. Selliste lühiajaliste tagatiste käsitlemise lihtsustamiseks, millega tagatakse kuni 80 % suhteliselt väikesest laenust, tuleb ette näha selge reegel, mida on lihtne kohaldada ja milles võetakse arvesse nii tagatise aluseks oleva laenu suurust kui ka tagatise kestust. Nimetatud reeglit ei tuleks kohaldada juhul, kui tegemist on sellise tehingu tagamisega, mis ei ole laen, näiteks aktsiatehingute tagamine. Peale selle võivad liikmesriigid kasutada tagatise brutotoetusekvivalenti arvutamiseks metoodikat, millest on komisjonile teatatud mõne muu sel ajal riigiabi valdkonnas kehtinud komisjoni määruse alusel ja mille komisjon on garantiiteatise¹⁶ või mõne hilisema teatisega kooskõlas olevana heaks kiitnud, tingimusel et heaks kiidetud metoodikas käsitletakse sõnaselgelt sellist liiki tagatise ja nendega seotud tehinguid, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust. Kuivõrd ettevõtjate puhul, kes ei pruugi olla võimelised laenu tagasi maksma, on brutotoetusekvivalenti keeruline kindlaks määrata, ei peaks seda reeglit selliste ettevõtjate suhtes kohaldama.
- (22) Kui vähese tähtsusega abi kava rakendatakse finantsvahendajate kaudu, tuleks tagada, et finantsvahendajad riigiabi ei saa. Selleks võib näiteks nõuda riigigarantii saanud finantsvahendajatelt, et nad maksaksid turutingimustele vastavaid kindlustusmakseid või annaksid mis tahes eelised täielikult üle abi lõppsaajatele, või järgida vahendajate tasandil vähese tähtsusega abi ülemmäära ning muid käesoleva määruse tingimusi.
- (23) Liikmesriigi esitatud teate alusel peaks komisjon uurima, kas abimeetme puhul, mis ei ole toetus, laen, tagatis, kapitalisüst, omakapitali- või kvaasiomakapitali investeringu vormis riskifinantseerimismeede, ülemmääraga maksusoodustus ega muu sellise ülemmääraga vahend, jääb brutotoetusekvivalent vähese tähtsusega abi ülemmäära piiresse ning kas abimeetme suhtes võib seega kohaldada käesolevat määrust.
- (24) Komisjonil peaks olema võimalik kontrollida, kas riigiabi käsitlevaid eeskirju järgitakse, ja eelkõige seda, kas vähese tähtsusega abi eeskirjade alusel antav abi vastab nendes eeskirjades kehtestatud tingimustele. Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikes 3 sätestatud lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt peaksid liikmesriigid selle ülesande täitmisele kaasa aitama ja looma mehhanismi, millega tagatakse, et vähese tähtsusega abi eeskirjade alusel ühele ettevõtjale üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei ületaks üldist lubatud ülemmäära. Liikmesriikidel peaks olema antud abi suhtes järelevalvekohustus, et tagada

¹⁵ Näiteks komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (ELT C 155, 20.6.2008, lk 10).

¹⁶ Samas.

asjakohastest ülemmääradest ja kumuleerimisreeglitest kinnipidamine. Järelevalvekohustuse täitmiseks peaksid liikmesriigid liidu või liikmesriigi tasandi registris esitama antud vähese tähtsusega abi kohta täieliku teabe ning kontrollima, et uus abi ei ületaks asjaomast ülemmäära.

- (25) Komisjon, kes on võtnud arvesse õigustatud huvi selle vastu, et üldsusele riigi vahendite kasutamise kohta teabe andmine oleks läbipaistev, ja kaalunud ühelt poolt vajadust läbipaistvuse järele ja teiselt poolt isikuandmete kaitse normide kohaseid õigusi, on jõudnud järeldusele, et abisaaja nime avaldamine juhul, kui see on füüsiline isik või füüsilise isiku nime kandev juriidiline isik, on õigustatud. Läbipaistvusreeglite eesmärk on parem eeskirjade täitmine, suurem vastutavus, vastastikune hindamine ja lõppkokkuvõttes avaliku sektori kulutuste suurem tulemuslikkus.
- (26) Käesolev määrus ei mõjuta liidu riigihangete valdkonna õiguse nõuete ega ELi toimimise lepingust või liidu valdkondlikest õigusaktidest tulenevate lisanõuete kohaldamist.
- (27) Võttes arvesse, kui sageli peab komisjon üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi üldjuhul läbi vaatama, peaks käesoleva määruse kohaldamisega olema piiratud.
- (28) Kui käesoleva määruse kehtivusaeg lõpeb, tuleks liikmesriikidele anda kuus kuud kohanemisaega seoses käesoleva määrusega hõlmatud vähese tähtsusega abiga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kohaldamisala

- 1. Käesolevat määrust kohaldatakse abi suhtes, mida antakse ettevõtjatele, kes osutavad üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid ELi toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 tähenduses.
- 2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise abi suhtes:
 - (a) abi, mida antakse ettevõtjatele, kes tegutsevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013¹⁷ kohaldamisalasse kuulavas kalandus- ja vesiviljelusvaldkonnas;
 - (b) abi, mida antakse ettevõtjatele, kes tegelevad põllumajandustoodete esmase tootmisega;
 - (c) abi, mida allpool nimetatud juhtudel antakse ettevõtjatele, kes tegutsevad põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise sektoris:
 - i) kui abisumma määratakse kindlaks esmatootjatelt ostetud või kõnealuste ettevõtjate poolt turule lastud toodete hinna või koguse alusel,

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

- ii) kui abi antakse tingimusel, et osa abist või kogu abi antakse edasi esmatootjatele;
 - (d) abi, mida antakse tegevuseks, mis on seotud ekspordiga kolmandatesse riikidesse või liikmesriikidesse, täpsemalt selline abi, mis on otseselt seotud eksporditavate koguste, turustusvõrgu loomise ja toimimise või muude eksportimisest tulenevate jooksvate kuludega;
 - (e) abi, mille tingimuseks on kodumaiste kaupade ja teenuste kasutamine importkaupade ja -teenuste asemel.
3. Kui ettevõtja tegutseb nii lõike 2 punktis a, b või c nimetatud sektoris kui ka mõnes muus käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvas sektoris või tegevusvaldkonnas, kohaldatakse käesolevat määrust üksnes nende sektorite või tegevusvaldkondade suhtes ning nende sektorite või tegevusvaldkondade jaoks antava abi suhtes, tingimusel et asjaomane liikmesriik tagab asjakohaste meetmetega, nagu tegevusalade või raamatupidamisarvestuste eristamine, et käesoleva määruse kohaldamisalast välja arvatud sektoritesse kuuluva tegevuse jaoks käesoleva määruse alusel vähese tähtsusega abi ei anta.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
- (a) „põllumajandustooted“ – ELi toimimise lepingu I lisas loetletud tooted, välja arvatud määruses (EL) nr 1379/2013 nimetatud kalapüügi- ja vesiviljelustooted;
 - (b) „põllumajandustoodete töötlemine“ – põllumajandustoodete töötlemine, mille saadus on samuti põllumajandustoodete, välja arvatud selline põllumajandusettevõttes toimuv tegevus, mis on vajalik loomse või taimse saaduse esmamüügiks ettevalmistamiseks;
 - (c) „põllumajandustoodete turustamine“ – põllumajandustootete omamine või väljapanek müügi eesmärgil, müügiks pakkumine, tarnimine või muul viisil turule laskmine, välja arvatud esmatootja esmamüük edasimüüjatele või töötlejatele ja mis tahes tegevus, millega toodet selliseks esmamüügiks ette valmistatakse; esmatootjalt lõpptarbijale müümist käsitatakse põllumajandustoodete turustamisena juhul, kui see toimub selleks ettenähtud eraldi kohas;
2. „üks ettevõtja“ – käesoleva määruse tähenduses kõik ettevõtted, kelle vahel on vähemalt üks järgmistest suhetest:
- (a) ettevõttel on teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamus;
 - (b) ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorgani liikmetest;
 - (c) ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;

- (d) ettevõtte, kes on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kõnealuse ettevõtte teiste aktsionäride või osanikega sõlmitud kokkuleppele üksi enamikku selle ettevõtte aktsionäride või osanike hääleõigustest.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, kes on punkti 2 alapunktides a–d kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu.

Artikkel 3

Vähese tähtsusega abi

1. Kui ettevõtjatele üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamiseks antav abi vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud tingimustele, siis loetakse, et selle puhul ei ole kõik ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kriteeriumid täidetud, mistõttu on selline abi ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest vabastatud.
2. Liikmesriigi poolt ühele üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavale ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi kogusumma ei või mis tahes kolme majandusaasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 650 000 eurot. Kolme majandusaasta pikkune ajavahemik määratakse kindlaks majandusaastate järgi, mida ettevõtja asjaomases liikmesriigis kasutab.
3. Vähese tähtsusega abi andmise ajana käsitatakse aega, mil ettevõtjale antakse kohaldatavate liikmesriigi õigusaktide alusel seaduslik õigus seda abi saada, olenemata kuupäevast, mil nimetatud abi ettevõtjale makstakse.
4. Lõikes 2 sätestatud 650 000 eurone ülemmäär kehtib sõltumata vähese tähtsusega abi liigist ja eesmärgist ning sellest, kas liikmesriigi antud abi on täielikult või osaliselt rahastatud liidu vahenditest, mis kuuluvad asjaomase liikmesriigi kontrolli alla.
5. Lõikes 2 sätestatud ülemmäära kohaldamiseks väljendatakse abi rahalise toetusena. Kõik kasutatud arvnäitajad on brutomäärad, st neist ei ole makse ega muid tasusid maha arvatud. Kui abi antakse muus vormis kui toetus, on abi suuruseks abi brutotoetusekvivalent.
6. Mitmes osas makstava abi väärtus diskonteeritakse vastavalt selle andmise aja väärtusele. Diskonteerimisel kasutatakse intressimäärana abi andmise ajal kohaldatavat diskontomäära.
7. Kui uue vähese tähtsusega abi andmine üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest tooks kaasa lõikes 2 sätestatud ülemmäära ületamise, ei kohaldata käesolevat määrust uue abi ühegi osa suhtes.
8. Ühinemiste ja omandamiste puhul võetakse otsustades, kas uuele või omandavale ettevõtjale antav uus vähese tähtsusega abi ületab ülemmäära, arvesse kõigile ühinevatele ettevõtjatele eelnevalt antud vähese tähtsusega abi kogusummat. Enne ühinemist või omandamist seaduslikult antud vähese tähtsusega abi on jätkuvalt seaduslik.
9. Kui üks ettevõtja jaguneb kaheks või enamaks eraldi ettevõtjaks, määratakse enne jagunemist antud vähese tähtsusega abi sellest kasu saanud ettevõtjale, st põhimõtteliselt ettevõtjale, kes võtab üle tegevused, mille jaoks vähese tähtsusega abi kasutati. Kui selline määramine ei ole võimalik, jagatakse vähese tähtsusega abi proportsionaalselt uute ettevõtjate omakapitali arvestusliku väärtuse alusel jagunemise tegelikul

kuupäeval.

Artikkel 4

Brutotoetusekvivalendi arvutamine

1. Käesolevat määrust kohaldatakse ainult niisuguse abi suhtes, mille brutotoetusekvivalenti on juba eelnevalt võimalik täpselt välja arvutada ilma riskihindamist tegemata (edaspidi „läbipaistev abi“).
2. Toetuste või intressimäärade toetustena antavat abi käsitatakse läbipaistva vähese tähtsusega abina.
3. Laenudena antavat abi käsitatakse läbipaistva vähese tähtsusega abina, kui
 - (a) abisaaja suhtes ei ole algatatud kõiki võlakohustusi hõlmavat maksejõuetusmenetlust ja ta ei vasta kriteeriumidele, mis on liikmesriigi õigusega kehtestatud kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamiseks võlausaldajate taotlusel. Suurettevõtjate puhul peab abisaaja seisund olema võrreldav vähemalt krediitdireitinguga B-; ning
 - (b) laen on tagatud tagatisega, mis katab vähemalt 50 % laenust ning laenu summa on 3 250 000 eurot viieks aastaks või 1 625 000 eurot kümneks aastaks; kui laen on nimetatud summadest väiksem või seda antakse lühemaks kui vastavalt viie või kümne aasta pikkuseks ajaks, arvutatakse selle brutotoetusekvivalent vastava protsendina artikli 3 lõikes 2 sätestatud kohaldatavast asjaomasest ülemmäärast; või
 - (c) brutotoetusekvivalent on arvutatud vastavalt toetuse andmise ajal kehtinud viitemääradele.
4. Kapitalisüstina antavat abi käsitatakse läbipaistva vähese tähtsusega abina vaid juhul, kui riigi kapitalisüsti kogusumma ei ületa vähese tähtsusega abi ülemmäära.
5. Abi, mida antakse omakapitali- või kvaasiomakapitali investeringute vormis riskifinantseerimismeetmena, käsitatakse läbipaistva vähese tähtsusega abina vaid juhul, kui ühele ettevõtjale antav kapital ei ületa vähese tähtsusega abi ülemmäära.
6. Tagatisena antavat abi käsitatakse läbipaistva vähese tähtsusega abina, kui täidetud on järgmised tingimused:
 - (a) abisaaja suhtes ei ole algatatud kõiki võlakohustusi hõlmavat maksejõuetusmenetlust ja ta ei vasta kriteeriumidele, mis on liikmesriigi õigusega kehtestatud kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamiseks võlausaldajate taotlusel. Suurettevõtjate puhul peab abisaaja seisund olema võrreldav vähemalt krediitdireitinguga B-; ning
 - (b) tagatis ei ületa 80 % asjaomasest laenust ja tagatud summa ei ületa kas 4 875 000 eurot ja tagatise kestus viit aastat või 2 437 500 eurot ja 10 aastat; kui tagatud summa on nimetatud summadest väiksem või tagatis antakse lühemaks kui vastavalt viie või kümne aasta pikkuseks ajaks, arvutatakse nimetatud tagatise brutotoetusekvivalent vastava protsendina artikli 3 lõikes 2 sätestatud kohaldatavast ülemmäärast; või

- (c) brutotoetusekvivalendi arvutamisel on aluseks võetud *safe-harbour* preemiad, mis on sätestatud komisjoni teatistes; või
 - (d) enne kohaldamist
 - i) on tagatise brutotoetusekvivalendi arvutamise metoodikast komisjonile teatatud mõne muu sel ajal riigiabi valdkonnas kehtinud komisjoni määruse alusel ja komisjon on selle garantiiteatise või mõne hilisema teatisega kooskõlas olevana heaks kiitnud; ning
 - ii) meetodiga käsitletakse sõnaselgelt sellist liiki tagatise ja nendega seotud tehinguid, mille suhtes kohaldatakse käesolevat määrust.
7. Muude vahenditena antavat abi käsitatakse läbipaistva vähese tähtsusega abina, tingimusel et sellise vahendiga nähakse ette piirmäär, mis tagab, et asjaomast ülemmäära ei ületata.

Artikkel 5

Kumuleerimine

1. Käesoleva määruse kohaselt antavat vähese tähtsusega abi ei või kumuleerida samade abikõlblike kulude või samade riskifinantseerimismeetmete toetuseks antava riigiabiga, kui sellise kumuleerimise tulemusel ületab abi osatähtsus või abisumma selle, mis on iga juhtumi iseärasusi arvestades kindlaks määratud grupierandi määruse või komisjoni otsusega.
2. Käesoleva määruse kohast vähese tähtsusega abi võib kumuleerida muude vähese tähtsuse määruste kohase abiga kuni artikli 3 lõikes 2 sätestatud ülemmäärani.
3. Käesoleva määruse kohast vähese tähtsusega abi ei või kumuleerida ühegi hüvitisega, mida antakse samade üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest, sõltumata sellest, kas hüvitis kujutab endast riigiabi või mitte.

Artikkel 6

Järelevalve

1. Kui liikmesriik kavatseb ettevõtjale anda käesoleva määruse kohaselt vähese tähtsusega abi, teatab ta asjaomasele ettevõtjale kirjalikult kavandatavast abisummast (brutotoetusekvivalendina väljendatuna), üldist majandushuvi pakkuvast teenusest, millega seoses seda antakse, ja asjaolust, et abi on vähese tähtsusega, viidates otse käesolevale määrusele ning esitades määruse pealkirja ja viite selle avaldamise kohta *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Kui käesoleva määruse kohaselt antakse abikava alusel vähese tähtsusega abi erinevatele ettevõtjatele ja kui selle kava raames makstakse kõnealustele ettevõtjatele erineva suurusega üksikabi, võib asjaomane liikmesriik täita teatamiskohustuse, teatades ettevõtjatele kindlaksmääratud summa, mis vastab asjaomase abikava raames makstava abi maksimumsummale. Sellisel juhul kasutatakse artikli 3 lõikes 2 sätestatud ülemmäärast kinnipidamise väljaselgitamiseks kindlaksmääratud summat.
3. Liikmesriik nõuab üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavalt ettevõtjalt enne abi andmist kirjalikku või elektroonilist kinnitust, milles on ära märgitud kogu muu

vähese tähtsusega abi, mida asjaomane ettevõtja on saanud käesoleva määruse või muude vähese tähtsusega abi määruste alusel kahel eelmisel majandusaastal ja jooksva majandusaastal.

4. Liikmesriigid tagavad, et kättesaadavaks tehakse vähese tähtsusega abi keskregister, mis sisaldab täielikku teavet vähese tähtsusega abi kohta, mida asjaomase liikmesriigi ametiasutused on üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele andnud. Vähese tähtsusega abi keskregister luuakse kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist. Vähese tähtsusega abi keskregister tuleb luua viisil, mis tagab teabele hõlpsa juurdepääsu. Teave avaldatakse omandiõigusega (näiteks CSV- või XML-vormingus) tabeli vormis, mis võimaldab andmeid otsida, neist väljavõtteid teha, neid alla laadida ja hõlpsalt internetis avaldada, näiteks CSV- või XML-vormingus. Vähese tähtsusega abi keskregistrile peab olema juurdepääs veebisaidi kaudu ilma igasuguste selliste piiranguteta nagu kasutajate eelnev registreerimine. Teise võimalusena võivad liikmesriigid täielikku teavet kogu vähese tähtsusega abi kohta, mida asjaomase liikmesriigi ametiasutused on andnud, esitada liidu tasandi registri kaudu, kui selline register on kättesaadavaks tehtud. Liikmesriigid avaldavad lõikes 6 esitatud teabe riigi või liidu tasandi keskregistris kogu vähese tähtsusega abi kohta, mida asjaomase liikmesriigi ametiasutused on andnud, hiljemalt 20 tööpäeva jooksul pärast abi andmist. Lõigete 1–3 kohaldamine liikmesriigi suhtes lõpetatakse alates hetkest, mil riigi või liidu tasandi keskregistri teave hõlmab kogu selle liikmesriigi antud vähese tähtsusega abi puhul kolme majandusaasta pikkust ajavahemikku.
5. Liikmesriik annab käesoleva määruse kohaselt uut vähese tähtsusega abi üksnes pärast seda, kui ta on kontrollinud, et uus abi ei suurenda asjaomasele ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi kogusummat üle artikli 3 lõikes 2 sätestatud ülemmäära ning et täidetakse kõiki käesolevas määruses kehtestatud tingimusi.
6. Liikmesriigid avaldavad liidu või riigi tasandi vähese tähtsusega abi keskregistris järgmise teabe:
 - (a) abisaaja andmed, muu hulgas abisaaja nimi ja tunnus (registreerimisnumber ja tunnuse liik);
 - (b) abisumma;
 - (c) abi andmise kuupäev;
 - (d) abi andev asutus;
 - (e) abimeede;
 - (f) sektor, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1893/2006¹⁸ kehtestatud Euroopa Ühenduse majandustegevuse statistilise klassifikaatori alusel makstavat hüvitist.
7. Liikmesriigid registreerivad ja koondavad kõik käesoleva määruse kohaldamist käsitlevad andmed. Registreeritud andmed sisaldavad kogu teavet, mis on vajalik, et tõendada käesoleva määruse tingimuste täitmist. Vähese tähtsusega üksikabi käsitlevaid andmeid säilitatakse kümne majandusaasta jooksul alates abi andmise päevast. Vähese

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

tähtsusega abi kava käsitlevaid andmeid säilitatakse kümne aasta jooksul alates päevast, mil selle kava alusel anti viimast korda üksikabi.

8. Komisjoni kirjaliku taotluse korral esitab asjaomane liikmesriik 20 tööpäeva või taotluses kehtestatud pikema tähtaja jooksul komisjonile kogu teabe, mida komisjon peab vajalikuks, et teha kindlaks, kas käesoleva määruse tingimused on täidetud, ja eelkõige ettevõtjale käesoleva määruse või mõne muu vähese tähtsusega abi määruste alusel antud vähese tähtsusega abi kogusumma.

Artikkel 7

Üleminekusätted

1. Käesolevat määrust kohaldatakse vähese tähtsusega abi suhtes, mida anti üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest enne käesoleva määruse jõustumise kuupäeva, kui abi vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud tingimustele. Kui üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest antav abi ei vasta nendele tingimustele, hinnatakse seda asjakohaste otsuste, raamistike, suuniste, teatiste ja teadete alusel.
2. Vähese tähtsusega üksikabi, mida anti 25. aprillist 2012 kuni 31. detsembrini 2023 ja mis vastab määruse (EL) nr 360/2012 tingimustele, ei loeta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kõikidele tingimustele vastavaks, mistõttu selle suhtes ei kehti ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustus.
3. Kui käesoleva määruse kehtivusaeg möödub või käesolevat määrust muudetakse, võib selle tingimustele vastavat vähese tähtsusega abi kehtivalt rakendada veel kuue kuu jooksul.

Artikkel 8

Jõustumine ja kohaldamisaeg

Käesolev määrus jõustub 1. jaanuaril 2024.

Seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2030.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Komisjoni nimel

president
Ursula von der Leyen